

SZEF KRAJOWEJ ADMINISTRACJI SKARBOWEJ
Marcin Łoboda

Warszawa, 6 maja 2024 roku

Sprawa: Odpowiedź na pismo z 8 kwietnia
2024 r. znak VII.520.20.2023.MK

Znak sprawy: DNK2.055.1.2024

Kontakt: Katarzyna Kuder
tel. +48 694 52 23
e-mail: katarzyna.kuder@mf.gov.pl

Pan
dr hab. Marcin Wiącek
Rzecznik Praw Obywatelskich

adres ePUAP:/RPO/SkrytkaESP

Szanowny Panie Rzeczniku,

w odpowiedzi na Pana pismo z 8 kwietnia 2024 r. znak VII.520.20.2023.MK w sprawie wątpliwości Prezesa Okręgowej Rady Lekarskiej (pismo z 4 grudnia 2023 r. znak OKW-9686/2023) dotyczących „pozyskiwania przez Krajową Administrację Skarbową danych o wystawionych receptach w celu wyliczenia na ich podstawie liczby udzielonych przez dany podmiot leczniczy świadczeń” przedstawiam poniższe informacje.

Krajowa Administracja Skarbowa w latach ubiegłych zwracała się do Ministerstwa Zdrowia o udostępnienie informacji wynikających z recept wystawionych przez lekarzy. Informacje te pozostają w ścisłym związku z zadaniami, o których mowa w art. 2 ustawy z dnia 16 listopada 2016 r. o Krajowej Administracji Skarbowej (Dz. U. z 2023 r. poz. 615 ze zm.). Zgodnie z przepisami ww. ustawy organy podatkowe są umocowane do zbierania materiałów o zdarzeniach mających wpływ na powstanie zobowiązania podatkowego. Uzyskane dane są wykorzystywane w analizie ryzyka, służą do identyfikacji podmiotów, gdzie jest prawdopodobieństwo niewywiązywania się z obowiązków podatkowych lub wywiązywania się w sposób naruszający obowiązujące przepisy podatkowe. Prawem i obowiązkiem organów podatkowych jest dokonywanie oceny zdarzeń prawnych pod kątem skutków, jakie wywierają w zakresie obowiązków podatkowych.

Celem pozyskania danych było określenie na ich podstawie prawdopodobieństwa nierzetelnego rozliczania podatków dochodowych przez lekarzy, tj. podmioty gospodarcze (jednoosobowe działalności gospodarcze, spółki) świadczące usługi medyczne. Nasze analizy dotyczyły podmiotów nieposiadających umów z NFZ – a więc pobierających zapłatę za wizytę bezpośrednio od pacjenta. Analiza ryzyka w tym obszarze jest wykonywana cyklicznie za okres jakim jest rok podatkowy.

KAS nie posiada dostępu do ww. informacji, nie posiada również innej możliwości ich uzyskania, dlatego też niezbędnym było zwrócenie się o udostępnienie danych do ich gospodarza to jest Ministerstwa Zdrowia, gdyż takie możliwości dają organom KAS przepisy art. 46, art. 46a i art. 47 ust. 2 ustawy o KAS. Rozpatrzenie naszego wniosku o udostępnienie danych z recept należało do Ministerstwa Zdrowia.

Poprosiliśmy Ministerstwo Zdrowia o dane z recept zawierające:

1. NIP usługodawcy
2. REGON usługodawcy
3. nr księgi rejestrowej (kod_ext)
4. typ usługodawcy
5. data wystawienia recepty
6. PESEL wystawcy
7. numer prawa wykonywania zawodu
8. rodzaj zawodu
9. imiona wystawcy
10. nazwisko wystawcy
11. PESEL usługobiorcy
12. Liczba wystawionych recept (na rzecz jednego usługobiorcy w danym dniu)

Dane udostępnione zostały organom KAS przez Centrum e-Zdrowia, które jest państwową jednostką budżetową powołaną przez Ministra Zdrowia i odpowiedzialną m. in. za projekty informatyczne w sektorze ochrony zdrowia w Polsce.

Powyższy zakres informacji umożliwia przeprowadzenie działań analitycznych dotyczących oszacowania ilości świadczeń wykonanych przez lekarzy, tj. podmioty gospodarcze (jednoosobowe działalności gospodarcze, spółki) i w konsekwencji oszacowania osiągniętych przez nich przychodów.

W piśmie Okręgowej Rady Lekarskiej podniesiony został argument, że pozyskiwanie danych o receptach przez KAS stoi w sprzeczności z art. 40 ust. 1 ustawy z dnia 5 grudnia 1996 r. o zawodach lekarza i lekarza dentysty (Dz. U. z 2023 r., poz. 1516) „Lekarz ma obowiązek zachowania w tajemnicy informacji związanych z pacjentem, a uzyskanych w związku z wykonywaniem zawodu”. Wskazane zostało, że „ryzyko to wystąpić może w szczególności w sytuacji, gdy w toku czynności analitycznych weryfikowana będzie nie tylko liczba recept, ale również ich treść oraz dane pacjentów.

Podkreślamy, że KAS wnioskowało i otrzymało od Ministerstwa Zdrowia wyłącznie dane pozwalające na wyliczenie ile recept dany lekarz, w ramach określonej placówki medycznej, wystawił i na rzecz jakiej liczby pacjentów. Nie pozyskiwaliśmy jako KAS informacji na jakie leki były wystawiane recepty, jakie choroby przechodził pacjent, ani innych tego typu danych.

Odnosząc się do zarzutu Okręgowej Rady lekarskiej, która stwierdziła, że przepisy ustaw podatkowych nie wiążą przychodów wykazywanych w deklaracjach podatkowych z wystawianiem recept, podkreślenia wymaga, iż ostateczna weryfikacja cen, wyliczenie przychodów zlecone zostało organom wykonującym czynności analityczne, sprawdzające, a w razie uzasadnionego podejrzenia zaniżenia podstawy opodatkowania wszczęcie czynności kontrolnych.

Ponadto za całkowicie nietrafiony należy uznać argument, że KAS posiada inne źródła informacji na podstawie których mogłaby wyliczyć kwoty przychodów podmiotów medycznych niewykazanych do opodatkowania – w tym informacje z kas rejestrujących. Dane z recept służyły do ujawnienia przypadków, w których lekarz (placówka medyczna) nie ewidencjonował sprzedaży za pomocą kasy fiskalnej, a zapłatę pobierał w gotówce. W takich sytuacjach kluczowym dowodem, że odbyła się wizyta lekarska jest właśnie m.in. wystawiona recepta

lub wystawione zwolnienie lekarskie L4. Porównanie m.in. danych z kasy fiskalnej i recept pozwala na ocenę rzetelności rejestracji sprzedaży na kasie fiskalnej.

Dane o receptach nie tylko są istotne dla KAS, ale są wręcz kluczowe dla potwierdzenia wystąpienia nieprawidłowości podatkowych, niekiedy stanowią jedyny dowód w sprawie.

Stoimy na stanowisku, że organy KAS dochowały przepisów Konstytucji oraz RODO w zakresie pozyskiwania danych pacjentów.

Zgodnie z art. 51 ust. 2 Konstytucji „Władze publiczne nie mogą pozyskiwać, gromadzić i udostępniać innych informacji o obywatelach niż niezbędne w demokratycznym państwie prawnym”, natomiast zgodnie z art. 31 ust. 3 „Ograniczenia w zakresie korzystania z konstytucyjnych wolności i praw mogą być ustanawiane tylko w ustawie i tylko wtedy, gdy są konieczne w demokratycznym państwie dla jego bezpieczeństwa lub porządku publicznego, bądź dla ochrony środowiska, zdrowia i moralności publicznej, albo wolności i praw innych osób. Ograniczenia te nie mogą naruszać istoty wolności i praw.”.

Pozyskiwanie podstawowych danych o receptach (jak sam fakt ich wystawienia) służy wyłącznie ujawnianiu przez KAS nieprawidłowości podatkowych, a więc w konsekwencji ujawnieniu czynów zabronionych określonych w art. 54 Ustawy z dnia 10 września 1999 r. Kodeks karny skarbowy (Dz. U. z 2023 r., poz. 654 ze zm.).

Jak wynika z pozyskiwanego przez KAS zakresu danych z recept, nie są to dane zawierające informacje o stanie zdrowia pacjenta czy przepisanych dla niego lekach, tym samym nie jest tu konieczna dalsza analiza przepisów RODO pod kątem dopuszczalności przetwarzania przez KAS informacji o danych dotyczących zdrowia pacjentów, gdyż takie dane nie zostały pozyskane.

Podkreślenia wymaga, iż pracownicy KAS również zobowiązani są na podstawie przepisów Działu VII Ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2023 r., poz. 2383 ze zm.) do przestrzegania tajemnicy w zakresie informacji jakie pozyskują w ramach wykonywania obowiązków służbowych.

Jednocześnie zwracam uwagę, że działania KAS mają na celu też wsparcie lekarzy rzetelnie deklarujących podstawy opodatkowania, których zarobki mogą doznawać uszczerbku ze strony innych nierzetelnych lekarzy, którzy mogą świadczyć swoje usługi w niższej cenie lub też pozyskiwać dodatkowy kapitał na inwestycje w swoją działalność.

Zapewnienie stabilnych źródeł dochodów budżetu państwa jest niewątpliwie ważnym interesem publicznym, a skuteczne ujawnianie nieprawidłowości podatkowych buduje zaufanie do państwa, gdyż zapewnia przestrzeganie powszechnie obowiązującego prawa.

Mam nadzieję, że powyższe wyjaśnienia zostaną uznane przez Pana za wystarczające.

Z wyrazami szacunku

Sekretarz Stanu Szef Krajowej Administracji
Skarbowej

Marcin Łoboda

/podpisano kwalifikowanym
podpisem elektronicznym/